

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER PRITCHARD AVE & MCGREGOR ST.

Виходять два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

РІК III.

Ч. 87.

СУБОТА, 29. ЖОВТНЯ 1921.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, OCTOBER 29th, 1921.

No. 87.

VOL. III.

Новинки.

АВАНТУРА ЕКС-ЦАРА КАРЛА ПОТЕРПІЛА НЕВДАЧУ.

Карло і Зіта сидять конфіновані в замку на Угорщині.

БУДАПЕШТ, 24. жовтня. — Екс-цар Карло і екс-царевна Зіта зістали нині полонені в замку в Тата-Товарос, де їх стереже дві компанії правительствених військ.

Військо Карла, яким командував полковник Естенбург, було принесене піддати ся і находит ся тепер в полоні. Друга спроба Карла заісти на трон Угорщини не була успішніша як перша. Не є правдоподібним, щоби Карло робив ще спробу третій раз, так як він очікує вирішення своєї долі з рук аліантів.

Побите Карла наступило так скоро, що до Будапешту не наспіли ще навіть деталі про цілу ту подію. Карло почав свій відступ в неділю о 5. годині по полудні, а за ним зараз наступала гортівська армія аж поки не полонила його разом з військом.

Кажуть Карлови забрати ся на англійський корабель.

ПАРИЖ, 27. жовтня. — Аліантська рада амбасадорів рішила нині, що бувший австро-угорський цар Карло і буваша цесарева Зіта мають бути негайно забрані на англійський військовий корабель на Дунаю, доки не відбудеть ся друге засіданє ради в суботу, де буде видане остаточне рішення відносно їх дальшої будущности.

"Мала антант" домагаєть ся від Угорщини видачі Карла.

ЛОНДОН, 27. жовтня. — Нинішня депеша з Відня до Центральної Новинкарської Агенції доносить, що "мала антант", зложена з Югославії, Чехословащини і Румунії, вислала до Угорщини ультимат, домагаючи ся між иншим видачі бувшого цисара Карла. Если Угорщина не відповість вдоволюючо до двох днів, війська "малої антант" підуть на Угорщину.

Доносьть, що регент Горти заявив, що видача Карла була би неконституційним ділом.

БУЧА В БРИТАНСЬКІМ ПАРЛАМЕНТІ.

Робітничим послам приказано опустити саю наряд.

ЛОНДОН, 26. жовтня. — Робітничі посли британського парламенту під проводом Джана Роберта Клайна зводять завязаті бій, щоби наклонити правительство до побільшеня сум, які мали би виплачувати ся для дітній безробітних на підставі правительственого тимчасового законопроєкту про безробітних та їх родини.

В парламенті прийшло до бурливих сцен. Предсідатель приказав послам Джанови Дж. Джанови і Виллові. Торговні опустити саю за відмовленє ся відступити обидвм прізвиша.

На сторонників правительства силали ся такі вислови як "політичні ошусті" і інші. Вкінці Клайнс заявив, що робітнича партія не буде більше брати участи в комісії сего законопроєкту, так як правительство відмовило ся зробити

Німці бойкотують польську часть Горішнього Шлєска.

ОПОЛЕ, Шлєск, 19. жовтня. — Антантська комісія зарядила перші міри в справі проти ділани заповідженому Німцям економічному бойкотови тої частини Шлєска, яку призначено для Польщі. Заходами тої комісії будуть спроваджені харчеві засоби з Познанщини, куди привезено значну скількість з Гданьска. На чолі тої акції поставлено одного британського офіцера. В Польщі зареєжано реквізиції зайвих засобів для польського населєня на Шлєску.

Німцї купці заведи вже актуальний бойкот і перестали посилати товари до Катовиц, Кенігсгутте, Мисловиц та інших менших міст в полості індустріального трикутника, де харчеве положєне може стати незабаром досить серйозним, як не буде зорганізована негайно залізнична комунікація з Польщею.

Англійський комуніст засуджений на рік в'язниці.

ЛОНДОН, 26. жовтня. — Джан Меклін (Maclean), один з визначних комуністів в Глєзго, зістав нині засуджений на 12 місяців в'язниці за бунтівничу промову.

ОКОЛО ГОРІШНО-ШЛЕСЬКОГО ПИТАНЯ.

Польща прийняла рішення в справі Гор. Шлєска.

ПАРИЖ, 26. жовтня. — Полудневє газети містять депешу з Варшави, в котрій говорять ся, що польське правительство рішило прийняти без застережень аліантське визначєне горішно-шлєського граници. Нота в сій справі буде вислана до антантських правительств нині.

Німеччина не каже нічого.

Німеччина не дала ще ніякої відповіді. В Берліні дальше панує кабинетова криза.

"Ліга Націй" поділила Горішний Шлєск між Польщу і Німеччину.

ПАРИЖ, 20. жовтня. — Проголошено тут нині рішенє ради "Ліги Націй" в справі поділу Гор. Шлєска між Польщу і Німеччину. Пабісцитову територію розділено майже на дві рівні часті. Гранична лінія буде йти від ріки Одри до Нібетштатф, 22 округів приділено на полудні до Німеччини а 19 до Польщі. В північній часті Шлєска Німеччина дістала 20 округів а Польща 21 округів.

Польща хоче навязати зносини з Німеччиною.

БЕРЛІН, 20. жовтня. — Польський міністер старав ся порозуміти ся з німецьким правительством в справі заключєня між обома краями даєкосяглої угоди.

Німєцьке правительство дало Польщі до зрозуміння, що після недавнього вирішеня питання Гор. Шлєска неможливо думати бодай покищо під теперішню хвилю про якийсьбудь договір між Польщею і Німеччиною. Дотеперішні відносини між обома державами були погані, одначе тепер шлєське питанє заострило їх ще більше.

Агітація комуністів на Горішнім Шлєску.

БЕРЛІН. — Комуністи на Шлєску, які обєднали ся з радикальними соціалістами, заходять ся використати теперішнє бурхливє положєне. Вони агітують за страйком і видали відозву, в якій говорять: "Ми не дозволимо, щоби нас продавали як череду худобин, і так Антанті як і Польщі заявляємо: "Руки проч від Горішнього Шлєска!"

Посольство Радянської України у Варшаві.

Дня 5. жовтня приїхав на польсько-українську границу легатійний секретар польського посольства до міста постою українського посольства. Дня 6. жовтня о 12 годині, по прибутті польського посольства до Здолубова, зложив візиту українському послову Шумському.

В склад українського посольства входять, крім Шумського: Ісаак Хурґін, - легатійний радник, Іван Сяк, перший секретар, Попів, другий секретар, Любченко, делегат народного комісаріату для загарничних справ.

Затонський про Галичину і Польщу.

На зібрано комуністичної партії в Проскуріві дня 22. серпня Затонський сказав: "Наша акція йде до цілковитого зруйнованя Польщі. Не хочу тим сказати, щоби наступив новий розділ Польщі, бо се не є нашою метою, але граници Польщі мусимо пересунути на захід і дати тим можливість червоному прапорови перейти до осередку Європи. Нинішній устрій Польщі, а перше всього стан, в якій находять ся наші брати Галичани, не дозволяє нам байдужно дивити ся на те, що станеть ся, не можемо дати вирвати в себе перешенство державам буржуазії для осягненя супрематії в справі Галичини. Не розчаруйте ся, товариші, в наші наші праці, якби вона не була в теперішній хвилі. Кинь вас до допомоги, до попіраня наших досягань."

Воздушна комунікація між Харковом і Київом.

МОСКВА, 4. жовтня. — Між Харковом і Київом установлено воздушну комунікацію. Літаки виконують правильні порожні два рази на тиждєнь.

Видавництва на Україні.

Всеукраїнське Державне Видавництво на Радянській Україні видало за перший піврік сего року (від 1. січня до 30. червня) 343 виданя в 3,000,000 примірників.

Много підручників для українських шкіл будуть друкувати ся за границею.

З літературного життя в Києві.

Старокраєві газети подають ось які вісти про літературне життя в Києві: Валеріян Подішук написав поему "Великий Хам". Зміст взятий з біблїї.

Микола Зеров видав "Антологію нової української поезії". Видало її Всеукраїнське Державне Видавництво.

В помешканю Української Академії Наук в Києві до серпня місяця відбули ся літературні ранки, в яких приймали участь письменники старшої і молодшої генерації. Читали свої

двали світові новий тип демократії, а іменю диктатуру пролетаріату. Найтяжшим з наших завдань була відбудова нашого економічного життя, а ле і в тім напрямі ми робимо поступ.

"Ми сподівали ся, що піднесенєм одушевенія народу зможемо поконати економічні трудности, але житева дійсність показує нам, що того одушевенія було за мало. Потрібно довгих років праці, щоби перейти з капіталізму до соціалізму, а відтак до комунізму."

Червона книга Соцітів.

Народний комісар загарничних справ на домаганє Центрального Екзекутивного Комітету Соцітів оголосить дня 30. жовтня "червону книгу", що обговорює польсько-російські відносини. Книга буде видана на трох мовах.

Нота Чічеріна до литовського уряду.

Чічерін вислав до литовського уряду в Ковні ноту, в якій заявляє, що Соціти уважають проєкт Іманса несправедливим обмеженєм самостійности Литви, визаненої і шанованої урядом Соцітів. В ноті сказано, що Франція має намір включити Литву до держав, які йдуть проти Росії. Чічерін висловив надію, що литовський уряд зверне увагу на сю осторогу.

З Радянської Білорусі.

Ректором білоруського університету в Мінську призначено професора Пічєта. Лекції читають професори: Карський, Любавський, Шипіла і Янчук. Білоруські поети Янко Купала, Якуб Колас працюють в комісії над укладом термінології.

Поет Якуб Колас видав велику поему "Симон Музика". Зізд робітників хеміків ухвалять підвищити продукцію виробів в звязку з новою економічною політкою. Картонні фабрики почали вироб картону для вивозу за границю.

Відозва Комінтерна.

Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу видав відозву до пролетаріату цілого світа, в якій закликає боротись проти політики Франції, Польщі і Румунії, настрєєних проти Сов. Росії. Відозва закликає робітників організувати зібраня і демонстрації противу нападу на Сов. Росію і підприняти кроки, щоби перешкодити доставі оружя до Польщі, Румунії, Естонії, Латвії і Фінляндії.

Арештованє делегатів III. Інтернаціоналу у Відні.

У Відні арештовано двох югославянських горожан, делегатів III. Інтернаціоналу, які вертали з Москви.

Мілітарна диктатура в Бєсарабії.

Черновецький "Vorwaerts" доносить з Букарешту, що румунський уряд настановив на Бєсарабію найвищу військову команду, яка має бути в тісному контакті з міністерством війни та президентом міністрів. Завданєм її завести спокій та лад в краю, бо дотеперішні способи не могли сього доконати. Військовим диктатором став генерал Попович, якому передано всю військову та цивільну владу в Бєсарабії.

З ШЛЯХОЦЬКОЇ ПОЛЬЩИ.

В Польщі ширить ся комуністичний рух.

ВАРШАВА, 19. жовтня. — В цілій Польщі ширить ся сильнє комуністичний рух. Доносьть, що деякі соціалістичні послы польського сойму піддержують неурядово комуністів.

Проєкт закону проти комуністів в польським соймі.

Слідом Югославії хочуть деякі круги в Польщі вивести комуністичний рух вимковими законами. На першому повакційному засіданю варшавського сойму 27. вересня вислали послы людово-народного стороництва за партії посла Дубановича проєкт закону, який звучить:

"Високий сойм схоче ухвалити слідуючий проєкт закону в справі признаня комуністичної діяльности за злочин державної зради.

Арт. 1. Всяка комуністична діяльність та агітація на території Річнопосполитої Польщі як в друку так в слові уважаєть ся за зраду держави та потягає за сою зраду кари, передвиджені за сі злочини в карних законах.

Арт. 2. Чужинці, засуджені на основі теперішнього закону на кару тюрми, по відбутю кари підлягають безпроболочному вигнаню з границь Польщі, під загрозою кари смерті в разі повороту.

Арт. 3. Теперішній закон входить в жите з днем його оголошеня.

Арт. 4. Виконанє закону поручаєть ся міністрови справедливости та міністрови внутрішних справ".

Арештованє комуністів в Лодзі.

В Лодзі дефєнзива викрила комуністичний клуб. Арештовано багато робітників та секретарку клубу Каліновську.

Ревізі серед варшавських комуністів.

В Варшаві переведено ревізію в одному з домів в середмістю, де відбули ся збори центрального комітету польської комуністичної партії. В звязку з сим переведено ревізію у ряду осіб, замішаних в сю справу.

Петлюра і Савінов вихали з Польщі?

БЕРЛІН, 19. жовтня. — Тут доносить, що Петлюра і його сторонники вихали з Польщі до Румунії. З тих самих жєрєр слівіають, що Борис Савінов удав ся зі своїм штабом до Парижа. Він почав переговорювати з

французьким правительством в справі нового атаки на Соцітську Росію.

Інтернаціонал жертв війни.

ВІДЕНЬ, 1. жовтня. — Сьогодні у Відні розпочав ся II. конгрєс Інтернаціоналу жертв війни. Від імени австрійської ради робітничих депутатів з прівітом виступив Фрідріх Адлер, який указав на необхідність звязку жертв війни з робітничими організаціями. З великою промовою виступив прибувший до Відня Анрі Барбюс, який заявив, що завданєм конгрєсу являєть ся утворенє світової міжнародної організації, ідучої рука об руку з робітничими масами всего світа. Барбюс заявив, що до організації прилучилось 17 організацій з десяти країн. Рукводимє Албертом Томом міжнароднє бюро праці "Ліги Націй" Барбюс назвав "виродком версальського мира". Вечером у віденським ратуші відбув ся масовий мітінг, на котрім Барбюс виступив з новою промовою. Появившого ся на мітінгу Фрідріха Адлера присутні висвистали і не допустили до слова.

З румунського пекла.

В наслідок провокації агентів румунської охрани застрієлено перед виходом до тюремних келій кількох комуністів за "втечу з в'язниці". Убито на смерть: Поповичі, генерального секретаря румунських професіональних організацій, що поверх 20 літ працював серед робітничого, Бориса Стефанова, посла з Добружжі, секретаря партії Фабіана, Штернберга і Васія.

Замах на Шайдємана.

БЕРЛІН, 18. жовтня. — Підчас віча в Люденшайді у Вєстфалі виконано сьогодні невідлий замах на жите Філіпа Шайдємана, провідника партії соціалістів більшоности. В сторону бувшого канцлера упало кілька стрілів, але він вийшов ціло з тої пригоди.

ВАЖНЕ ДЛЯ МІСЦЕВИХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ!

В неділю, 30. жовтня, с. р., о 2 год. по полудні відбууть ся в Укр. Роб. Домі

СПЕЦІАЛЬНІ ЗБОРИ

всіх місцевих членів У. Р. Д., на котрих будуть обговорювані дуже важні пєкучі справи. Всіх членів У. Р. Д. звиваєть ся, щоби кєчно на сі збори прибули.

Екзекутивний Комітет і Заряд Відділу Укр. Роб. Дому.

МІТІНГІ, КОНЦЕРТИ І ПРЕДСТАВЛЕНЯ

Драматично-Співачький Кружок Укр. Робітничого Дому

вІДІРРАЄ

В СУБОТУ, 29. ЖОВТНЯ, В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ загално відому драму в 5-ох діях, зі співаними і танцями I. Тогобочного п. н.

"ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА"

Драма "Жидівка Вихрєстка" не потребує захвалюваня. Хто її раз бачив, той безперечно не омине нагоди побачити її ще раз. Хто-ж сєї зворушачої драми не бачив еше зовсім, той кєчно повинє прийти в суботу до Українського Робітничого Дому і побачити її. — В виставі беруть участь найкращі сили.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

Ціни місць: 50, 35 і 25 центів.